

20 - Chữa chứng đau lưng do vị nhiệt

Trong số học sinh trường Cao đẳng y học cổ truyền Tuệ Tĩnh đến học thêm tại nhà tôi, có một thanh niên đẹp trai, hay cười, nói năng chỉnh chu, từ tốn, bạn bè thường gọi anh là Q. trắng. Anh chăm học, chăm làm, nên thỉnh thoảng có đem số đo nhiệt độ tĩnh huyết của bệnh nhân đến, nhờ tôi hội chẩn.

Có một lần vào buổi tối, anh đến gặp tôi và hỏi : “Thưa thầy, cháu gặp một bệnh nhân đau lưng, cháu đã châm ba lần theo phác đồ : Thận du, Yêu nhõn, Yêu dương quan, Ủy trung, Thừa sơn, nhưng bệnh nhân chẳng bớt đau được là bao nhiêu. Nay cháu đem số đo đến nhờ thầy xem giúp.” Nói xong, anh đưa bảng số đo để tôi xem. Tôi vốn cẩn thận, nên xem lại các con số và dấu âm dương trong bảng. Khi thấy anh đã tính đúng, tôi bắt đầu xem xét đến mô hình bệnh. Trong phần chi dưới, các số đều nhỏ hơn mức bệnh lý. Riêng ở kinh vị có mô hình lý nhiệt, con số lại lớn. Theo kinh nghiệm riêng về quan hệ nội tạng với ngoại hình, tôi dặn anh Quang như sau : “Cháu hãy về án chẩn cột sống người bệnh. Nếu điểm ấn đau rõ nhất ở khe liên đốt Đ.12 - L .1, cháu hãy châm huyết Giải khô ở cả hai chân, làm tả pháp 36 lần, lưu kim 15 phút là được. Không cần châm thêm huyết nào khác nữa.”

Mấy hôm sau, anh Q. đến gặp tôi và cho biết như sau : “Cháu đã châm và làm thủ pháp đúng như thầy dặn. Châm xong, bệnh nhân đã thấy dễ chịu. Cháu châm được ba hôm thì bệnh nhân hết hẳn đau đớn. Cháu cũng mừng lắm thầy ạ.” Cháu đã đọc lại phần du huyết học, trong sách thầy biên soạn, thầy đã cho học viên sao chép. Huyết này nằm trên kinh vị, loại kinh, hành hoả. Vị trí của huyết ở phía trước.cổ chân, nơi giữa chùm gân. Hình thể ở đó như con suối tản ra (giải khô), nên huyết mang tên đó. Chủ trị của huyết : ... viêm thận;...phong mặt phù thũng; mặt đen... Đây là những chứng đều từ bệnh ở tạng thận sinh ra. Như vậy, ngoài những biểu hiện quan hệ nội tạng với ngoại hình của phủ vị, cháu còn thấy được tác dụng đặc hiệu của huyết, vừa là viễn đạo, vừa là liên thông với đường kinh không có quan hệ biểu lý hai kinh. Quả là một điều kỳ lạ.